

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **A.Q.M.S.M.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům se sídlem v Praze 9, Kovářská 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2014, čj. OAM-21/LE-05-K03-R2-2010, takto :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2014, čj. OAM-21/LE-05-K03-R2-2010 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám zástupce náhradu nákladů řízení v částce 430,- Kč, a to do 30-ti dnů od právní moci rozsudku**

O d ů v o d n ě n í :

Správní orgán – žalovaný – vydal dne 29. 5. 2014 rozhodnutí, kterým neudělil žalobci mezinárodní ochranu, s odkazem na ust. §§ 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, učinil tak poté, co již o žádosti žalobce rozhodoval dne 15. 12. 2011 obdobně, toto rozhodnutí však bylo zrušeno zdejší soudem pod sp. zn. 28 Az 1/2012 dne 27. 9. 2012 a kasační stížnost žalovaného pak byla odmítnuta Nejvyšším správním soudem v Brně 17. 7. 2013. Žalovaný tedy v novém řízení navázal na řízení předchozí, v němž provedl s žalobcem postupně 3 pohovory. V novém řízení pak byl s žalobcem proveden další pohovor 26. 5. 2014, žalobce byl seznámen s podklady rozhodnutí a bylo vydáno stávající rozhodnutí ze dne 29. 5. 2014.

Proti citovanému rozhodnutí směřuje žaloba, namítající porušení § 2, 3, 50, 52 a 68 správního řádu, s tím, že žalobce splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce požádal soud o ustanovení zástupce a posléze byla žaloba řádně doplněna. Z doplnění námitek

pak plyne, že správní orgán nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nepřihlédl řádně ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, z jeho rozhodnutí plyne, že považuje obavu z vykonání krevní msty za oprávněnou hrozbu závažné újmy, ovšem nesouhlasí s tím, že by státní orgány Jemenu podporovaly, organizovaly či záměrně trpěly takové násilné jednání. K takovému tvrzení správního orgánu ovšem žalobce poukazuje na § 2 odst. 9 zákona o azylu a čl. 6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 (kvalifikační směrnice), dle nichž postačuje skutečnost, že státní orgány nejsou schopny případně ochotny ochranu před pronásledováním poskytnout. Krajský soud v dřívějším rozsudku uvedl, že zprávy shromážděné žalovaným potvrzují pouze možnost obrátit se na konkrétní kompetentní orgány Jemenu, této možnosti žalobce nevyužil, ovšem dle jeho hodnocení nebylo v řízení možné usoudit, jaké možnosti ochrany jsou kompetentní orgány Jemenu schopny poskytnout konkrétní osobě v souvislosti s její obavou z vykonání krevní msty. Žalovaný si opatřil poté k posouzení této otázky zprávu MZV čj. 95986/2014-LPTP z dubna 2014, dle které je krevní msta v Jemenu považována za trestný čin, uvádí se však, že dosáhnout jejího vyšetření je často obtížné a pouhá výhrůžka nebývá šetřena vůbec. To, dle názoru žalobce, potvrzuje, že státní orgány Jemenu neposkytují ochranu, která by mohla účinně ochránit před pronásledováním. Aplikací těchto závěrů na případ žalobce si tak může žalobce být jist, že v případě jeho návratu do Jemenu a vykonání krevní msty bude tento skutek považován za trestný čin, který nicméně zřejmě nebude vyšetřen, přičemž samotná skutečnost, že mu zabití za účelem vykonání krevní msty hrozí, vyšetřeno nebude vůbec. Dle shromážděných podkladů tak právní systém pro odhalování, stíhání a trestání osob, které se dopustí krevní msty, nelze považovat za účinný. Žalobce dále odkazuje na Zprávu MZ USA o dodržování lidských práv v Jemenu z 9. dubna 2013, která mj. pojednává o beztrestnosti jako všudepřítomném jevu, o problémech v oblasti lidských práv – jako svévolném zabíjení a aktech násilí páchaných vládou a různými subjekty a skupinami, mizení a únosech lidí a slabém a zkorumpovaném soudním systému... násilnostech, souvisících s tradičními kmenovými konflikty... V neposlední řadě měl žalovaný přihlédnout k povaze krevní msty, kdy s ohledem na kulturu a tradice Jemenu je nevykonání krevní msty potupou pro kmen Al-Satihi. Žalobce se již v minulosti obrátil na soud v zemi původu se žádostí o vyřešení sporů s tímto kmenem, týkajících se půdy, avšak protože je doposud v zemi krevní msta problémem, došlo k řešení těchto sporů mimosoudně, přičemž byl zabit bratr žalobce. Lze tak předpokládat, že kmen Al-Satihi nebude mít zájem na soudním řešení sporu ani v budoucnu a ani pouhá možnost přešetření krevní msty členy kmene Al-Satihi od zabití žalobce neodradí. Skutečnost, že bylo několik lidí, kteří se účastnili přestřelky zadržovaných, následně po několika týdnech propuštěných, o efektivitě vyšetřování takových případů v Jemenu nesvědčí a ani o reálné možnosti obrátit se na státní orgány Jemenu za účelem získání ochrany. Uvedený problém nejsou jemenské orgány schopny, ale ani ochotny vypořádat. K zpochybnění označení příslušníků znepráteného kmene Al-Satihi za skutečného pronásledovatele žalobce poukazuje na ust. § 2 odst. 9 zákona o azylu a na čl. 6 písm. c) kvalifikační směrnice, dle nichž mezi původce pronásledování nebo vážné újmy patří také nestátní původci, pokud stát, strany nebo ovládající stát nebo podstatnou část území státu, včetně mezinárodních organizací nejsou schopni nebo ochotni poskytnout ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Žalobce konstantně uváděl v průběhu řízení, že se po přestřelce schovával ve městě Sanna a nevycházel na ulici, aby se o jeho pobytu příslušníci znepráteného kmene nedozvěděli, pouze jednou opustil úkryt za účelem vydání cestovního pasu, kmen se zřejmě domníval, že se žalobce nachází v Saúdské Arábii. To, že žalobce nebyl nalezen, nemůže znamenat neshledání soukromých osob za pronásledovatele, pokud žalovaný neví, kdo krevní mstu vyřkl a měl vykonat, mohl se žalobce zeptat, neboť takový postup mu ukládá § 3 správního řádu. Žalobce popsal skutečnosti, pro které opustil zem původu, detailně a konstantně, je přesvědčen, že břemeno tvrzení unesl a případné nejasnosti si mohl žalovaný

odstranit dotazy. Spory krevní msty jsou časově neomezené, zdejší pobyt žalobce v délce 5 let tak nemůže znamenat jeho ukončení a celková bezpečnost v Jemenu se pro místní obyvatele nezměnila. Co do tvrzení žalovaného o možném přesídlení žalobce v rámci země odkazuje žalobce na své konstantní tvrzení, že se po přestřelce schovával u známého ve městě Ibb a ještě týž den pokračoval do města Sana, kde se dalších 9 měsíců schovával a nevycházel, a též odkazuje na rozsudek krajského soudu, který uveden výše, kde soud konstatoval, že *„žalobce z jím tvrzených obav sice vyhledal útočiště u příbuzného ve městě Saná, nicméně od počátku tvrdil, že se zde ukrýval a z obav o život do odchodu ze země nevycházel.“* Krajský soud přitom odkázal na judikaturu NSS, který např. v rozsudku ze dne 27. 10. 2011, čj. 6 Azs 22/2011 uvádí, že splnění podmínek pro možnost vnitřního přesídlení je nutné posuzovat kumulativně ve vztahu ke konkrétní oblasti země původu tak, aby bylo z rozhodnutí o mezinárodní ochraně patrné, která konkrétní část země původu je pro žadatele možným útočištěm před hrozící újmou, a dále, v rozhodnutí ze dne 24. 1. 2008, čj. 4 Azs 99/2007 přijal závěr: *„...cestu za vnitřní ochranou nesmí vylučovat poměry panující v zemi původu (osoba hledající vnitřní ochranu nesmí být vystavena nepřiměřenému riziku). Dále je potřeba hodnotit účinnost vnitřní ochrany, tedy, zda se žadatelé o udělení mezinárodní ochrany podaří původcům pronásledování definitivně uniknout takovým způsobem, aby bylo vyloučenou riziko opětovného pronásledování.“* Správní orgán považuje ohrožení žalobce za lokální, omezené na oblast jeho bydliště v Disia a považuje za možné přesídlení žalobce např. do města Saná (s ohledem na úspěšnost výše cit. pobytu), vzdálenost těchto měst (Ibb a Saná) je však pouze 206 km a s ohledem na povahu krevní msty v Jemenu není předpoklad definitivního úniku a opětovného rizika reálný – žalovaný zde nepostupoval v souladu s judikaturou NSS, ani s právním názorem krajského soudu. Nezákonný je konečně i postup žalovaného při posuzování hrozící vážné újmy žalobci pro případ návratu do země původu, bezpečnostní situaci v Jemenu nelze považovat za zlepšenou či stabilizovanou, zejména pro výskyt ozbrojených opozičních skupin nesouhlasících s novou vládou, dle podkladů dochází v zemi k ozbrojeným konfliktům se separatistickými skupinami a byly zaznamenány i bombové útoky. Dle zprávy MZ USA jemenská odnož Al-Qaeda provedla stovky útoků na celém území Jemenu, včetně sebevražedných útoků, přepadů, únosů a cílených atentátů ozbrojenci na motocyklech, dle MZ ČR je bezpečnostní situace na celém území státu velmi riziková. V případě návratu je tak žalobce ohrožen pronásledováním ze strany kmene Al-Satihy a hrozí mu vážná újma ve formě mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení.

Správní orgán reagoval na žalobní námitky vyjádřením ze dne 27. 8. 2014, v něm popírá oprávněnost námitek, žádné porušení zákona o azylu či správního řádu dle žalovaného ve věci nenastalo, žalovaný odkazuje na správní spis a samotné rozhodnutí, které považuje za správné a souladné se zákony. Důvody, taxativně vymezené ust. § 12 zákona o azylu, v případě žalobce naplněny nejsou, situace žalobce je pečlivě popsána a žalovaný, vázán tvrzením žalobce, vycházel ze shromážděných zpráv o zemi původu. Žalovaný vyloučil jako pronásledovatele žalobce kmen Al-Satihy, Státní moc je v zemi z pohledu mezinárodní ochrany dostatečná, schopná poskytnout žalobci účinnou a efektivní pomoc proti případné nelegální činnosti soukromých osob, v tomto směru žalobcovo tvrzení vyvrací informace, citované na str. 7 rozhodnutí a s ohledem na fakt, že povinnost tvrzení leží výhradně na žadateli o MO, pokládá správní úřad za prokázané, že důkazní břemeno ve věci nebylo žalobcem uneseno. Předmětem dokazování není obecná situace v zemi původu, nýbrž konkrétní situace žalobce (viz rozhodnutí NSS 4 Azs 151/2005 ze 7. 12. 2005). Žalobce nezmínil žádné problémy se státními úřady, ani neprokázal, že by vyčerpal všechny prostředky vnitrostátní ochrany, údajnou činnost soukromých osob tedy nelze přičítat státním orgánům Jemenu, zvláště za situace, kdy byl popsán účinný postup soudů v kauze pozemku. Alternativa vnitřního přesídlení připadá u jmenovaného v úvahu, navíc ji před vycestováním účinně využil a v průběhu řízení jím byla odmítnuta bez opory v realitě. Námitky v žalobě

jsou ryze obecného a subjektivního charakteru a nevyvracejí závěry správního orgánu, řádně odůvodněné. Nebyl shledán žádný důvod hodný zvláštního zřetele a žalovaný se rovněž pečlivě zabýval situací možného návratu žalobce do země původu. Nebylo shledáno žádné závažné bezpečnostní riziko, neboť situace v Jemenu se postupně stabilizuje, žalobci nic nebrání v tom, aby se uchýlil na vhodné a bezpečné místo pomocí vnitřního přesídlení, které již dříve využil. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

K vyjádření žalovaného žalobce zaslal soudu dne 1. 10. 2014 repliku, v níž zdůraznil nutnost účinné a ne toliko dočasné ochrany před pronásledováním, s odkazem na čl. 7 kvalifikační směrnice. Taková ochrana totiž je poskytována, pokud stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování, mj. zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování a to, pokud má žadatel k takové ochraně přístup. Zprávy o zemi původu však takový právní systém nepopisují. Žadatel splnil povinnost tvrzení, popsal důvody, které ho vedly k opuštění země původu, jeho žádost nebyla posouzena jako zjevně nedůvodná, žalovaný uvádí rozhodnutí NSS 3 Azs 40/2012, týkající se žadatele, který neměl v době odjezdu ze země původu žádné problémy, do ČR přijel pracovat a měl v úmyslu se vrátit, o MO žádal po sedmi letech zdejšího pobytu. O důkazní nouzi a uplatnění výhrady pochybností ve prospěch žadatele naopak hovoří rozhodnutí NSS z 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003, které připomíná nutnost vzít při hodnocení důkazů v úvahu též způsob výkonu státní moci v zemi původu, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti. V dalším se pak žalobce vyjadřuje k namítanému rozhodnutí NSS 4 Azs 151/2005, které však pojednávalo o případě žadatele o MO, který žádal o azyl z důvodu legalizace zdejšího pobytu a netvrdil žádné pronásledování v zemi původu, tedy bez jakékoliv obdoby s případem žalobce. Tvrzení žalobce lze považovat za azylově relevantní, v rámci pohovoru má správní orgán povinnost v případě pochybností vést pohovor směrem, který by znamenal dostatečnou konkrétnost pro potřebný výsledek. Efektivní ochrana v případě žalobce není v zemi původu dostupná, NSS již v minulosti dostatečně judikoval, že v podobných případech pro neudělení MO nemůže obstát argument, že žadatel v zemi původu o ochranu nepožádal a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které stát poskytuje. Samotná skutečnost, že kmen Al-Satihy nerespektoval rozhodnutí soudu, svědčí o tom, že spory obecně v Jemenu jsou řešeny mimosoudně a stát, ani státní orgány dostatečnou ochranu neposkytují.

V průběhu jednání soudu dne 13. 4. 2015 zástupkyně žalobce poukázala na skutečnost, že krajský soud uložil žalovanému provést ve věci zásadní doplnění dokazování, a to existenci znepřáteleného kmene, poskytnutí účinné ochrany orgány státu a možnost využití vnitřního přesídlení, která by byla účinná. NSS se závěry soudu ztotožnil, další řízení žalovaného po dobu dvou let však řádné doplnění věci nepřineslo, nebylo provedeno potřebné dokazování a skutkový stav nebyl ani poté řádně zjištěn. Správní orgán pouze opakovaně trvá na svých tvrzeních, a to, že státní orgány Jemenu jsou schopny v podobných případech poskytnout účinnou ochranu a je možné reálné využití vnitřního přesídlení. Taková tvrzení však nemají oporu v podkladech. S problémem krevní msty se žalobce setkal osobně, v popisované přestřelce došlo k zabití osob a taková situace znamená centrum žalobcových obav. Žalovaný argumentuje i nadále selektivně, uvádí, že krevní msta je v Jemenu trestným činem, ale další argumenty nejsou brány v úvahu – tedy, že takové případy nebývají vůbec šetřeny. Nové rozhodnutí jde dokonce tak daleko, že pochybuje o tom, kdo vyřkl krevní mstu a představuje tak zásadní nepochopení celé výpovědi žalobce. Zástupkyně žalobce znovu poukázala na rozpor mezi tvrzením žalovaného a judikaturou NSS ve věci možnosti a dostupnosti vnitřního přesídlení, je pravdou, že žalobce žil určitou dobu na jiném místě, ale prakticky nevycházel a nebylo na něho zaútočeno zcela zjevně pouze proto, že hledající osoby se domnívaly, že pobývá v Saúdské Arábii. V posledních týdnech a dnech došlo v zemi původu žalobce

k zásadnímu zhoršení bezpečnostní situace, MZV nabádá občany, aby Jemen opustili a do země necestovali. Koncem března došlo i k mezinárodní vojenské intervenci, sestry žalobci sdělily, že v místě jejich pobytu – Ibb – se bojuje, probíhají nálety, nefunguje voda ani elektřina, ani zdravotnické služby. Žalobce je přesvědčen, že tím jsou naplněny podmínky ust. § 14a) zákona o azylu, ovšem s ohledem na argumentaci žalovaného o možném poskytnutí ochrany je v situaci žalobce naplněno i ust. § 12 b), neboť státní orgány mu nebyly schopny pomoci ani dříve, natož v současné situaci ozbrojeného konfliktu. Zástupkyně soudu předložila výše cit. prohlášení o současné situaci v Jemenu a materiál UNHCR z dubna 2015 o doporučení pozastavení nucených návratů do Jemenu, ovšem pouze jako minimální standard oproti případnému udělení mezinárodní ochrany. Žalobce sám uvedl, že se v případě návratu bojí o svůj život, v zemi probíhalo ozbrojování, on žije již pět let jinde, zem původu musel opustit sám prezident, neumí si představit, že on by tam mohl být ochráněn. Navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí, na nákladech řízení účtuje částku 30,- Kč jako poštovné za odeslání doplnění žaloby, dále pak jízdné zástupce žalobce a žalobce autobusem při ceně jedné cesty 100,- Kč/osoba k jednání soudu a zpět, což činí částku 400,- Kč. Dále je účtováno přenocování žalobce v HK v částce 500,- Kč. Pověřená pracovnice žalovaného pak připomněla, že žalobce se neobrátil na orgány své země, rozhodováno v jeho věci bylo v květnu 2014, současné zprávy nemohly být známy. Správní orgán proto trvá na svém závěrečném návrhu o zamítnutí žaloby, náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Soud připomíná, že rozhodnutím sp. zn. 28 Az 1/2012 bylo dne 27. září 2012 žalovanému uloženo, aby se znovu podrobně zabýval věcí žalobce. Ten si podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR v lednu 2010, jako důvod své žádosti označil své obavy z vykonání krevní msty na své osobě v souvislosti s konfliktem, který se týkal střetu mezi dvěma kmeny (Al-Qublani a sousední kmen Al-Satihy), v němž se jednalo o vlastnictví k pozemku. V srpnu 2008 došlo k přímému střetu, při němž byli dva lidé ze sousedního kmene zabiti a též žalobcův bratr. Policie problém řešila, viníka však nenalezla, případ řešil i soud, který však na obavy z krevní msty nemohl mít dopad. Následně se žalobce ukrýval po několik měsíců v městě Saná u příbuzného, nevycházel, proto mu nemohlo hrozit přímé nebezpečí. V průběhu pohovorů žalobce tvrdil tyto skutečnosti, uvedl, že vnitřní přesídlení není možné, hrozbě krevní msty ho nemůže uchránit a návrat není možný z uvedených důvodů, i kvůli nestabilní situaci v zemi. Správnímu orgánu se nepodařilo v průběhu řízení prokázat existence kmene Al-Satihy, žalobce o jeho existenci přinesl důkazy soudu. Soud dále konstatoval zjištění žalovaného z podkladových zpráv, z nichž zejména citoval možnost domáhat se v Jemenu v případě majetkových sporů ochrany u soudu, nicméně výsledky takových jednání v provinciích jsou sporné, pozitivnější výsledek lze očekávat u odvolacích soudů, v daném případě ve městě Saná. Krajský soud dospěl po projednání a přezkoumání věci k závěru, že nelze podcenit subjektivní složku žalobcových pocitů obav, příběh žalobce pokládal soud za vcelku logicky a věrohodně podaný a z průběhu správního řízení zásadněji nezpochybněný. Důkaz o existenci kmene Al-Satihy pak potvrzuje žalobcův příběh. Zprávy žalovaným shromážděné sice potvrzují možnost obrátit se na konkrétní kompetentní orgány Jemenu, žalobce tuto možnost využil, schopnost ochrany žalobce před vykonáním krevní msty však jednoznačně zjištěna nebyla. Soud dále připomněl znění ust. § 2 odst. 9 zákona o azylu v souvislosti s možností označení původcem pronásledování soukromé osoby (kmen Al-Satihy) a obavy z reálné hrozby vykonání krevní msty pak označil za možné důvodné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) téhož zákona, zejména, pokud je kmen hrozby silný, jak konečně uvádějí podkladové informace. Od počátku pak žalobce tvrdil, že se u příbuzného v Saná ukrýval a do odchodu ze země nevycházel, soud tak zpochybnil odůvodnění možného přesídlení s odvoláním na tuto skutečnost a připomněl v této souvislosti některá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Soud rovněž posoudil z podkladů situaci

v Jemenu za vcelku nestabilní a zpochybnil proto úplnost závěru žalovaného o možném vycestování žalobce. Kasační stížnost žalovaného nebyla úspěšná, jak soud výše uvádí, Nejvyšší správní soud se s výtkami krajského soudu ztotožnil.

Ze správního spisu je patrné, že žalovaný posléze doplnil podkladové materiály o zprávy:

- Jemen (MZ USA, 19. dubna 2013) – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2012
- Jemen (Valné shromáždění OSN 25. července 2013) – Stav lidských práv v Jemenu
- Human Rights Watch – Výroční zpráva 2013 – Jemen
- Podklad ČTK z 21. 1. 2014 – V Jemenu prodloužili mandát prezidentovi, země bude federací

S žalobcem byl poté proveden dne 26. 5. 2014 pohovor, na dotazy žalovaného žalobce odpovídal, uvedl, že nemá nic nového k doplnění, má kontakt se sestrami, které žijí v zemi původu, problémy měl bratr v Saúdské Arábii, když bylo započato s deportacemi Jemenců, odjel do USA, nyní žije v New Yorku. Je pravdou, že kmen Al-Satihy je v oblasti, kde žalobce žil, je vlivný a bohatý. Při seznámení s podklady žalobce téhož dne uvedl, že situaci v Jemenu zná, centrální vláda není plně u moci, vše funguje na bázi kmenů, ovládajících své oblasti. Existuje zvýšená kriminalita, teroristické skupiny ovládají jisté oblasti, není tam bezpečno, ani podmínky ke klidnému životu. Poté žalovaný vydal napadené rozhodnutí ze dne 29. 5. 2014.

Podkladové zprávy pojednávají mj. o předání moci prezidentem Salehem po nepokojích a násilnostech v listopadu 2011 jeho zástupci, poté lze pozorovat, že přechodná vláda začala řešit nejvážnější ekonomické a bezpečnostní problémy, byly naplánovány nové volby. Nejzávažnější problémy představovalo svévolné zabíjení a akty násilí páchané vládou a různými subjekty a skupinami, mizení a únosy lidí a slabý a zkorumpovaný soudní systém, který nezajišťoval dodržování zákonitosti, je popisováno mučení a jiné kruté, nelidské a ponižující zacházení či trestání, všudypřítomným jevem je beztrestnost, politické tlaky brání ve vyšetřování a trestním stíhání činitelů pro porušování lidských práv. Existují tradiční kmenové konflikty, občasná neochota vymožení naplnění soudního příkazu, existuje tzv. „urfí“, zvykové právo, kmenový systém souzení. Je omezena působnost vlády chránit a pomáhat osobám v nouzi. Existují konfliktní oblasti, do nichž je vstup omezen, místní úřady občas nectí oficiální dokumenty, svoboda pohybu je omezována ozbrojenými příslušníky kmenů (první zpráva). Další podklad popisuje neutěšenou bezpečnostní situaci v Jemenu, neutěšenou situaci v soudnictví, kdy byly zaznamenány výhrůžky soudcům, popisuje dopad vnitřního vysídlení více než poloviny provincií. Obecně špatnou situaci v Jemenu pak popisuje i zpráva HRW, která hovoří o humanitární krizi na tamním území.

Soud po projednání a přezkoumání věci musí konstatovat, že soudem jasně naznačené podrobné rozebrání a doplnění věci v aplikaci na konkrétní situaci žalobce v novém správním řízení provedeno nebylo. Rozhodně ne v obsahu i rozsahu, který byl krajským soudem míněn ve výše uvedeném rozhodnutí ze dne 27. 9. 2012. Soud musí konstatovat, že správní orgán sám na str. 3 podrobně popisuje výpověď žalobce, který uvedl a popsal situaci v místě svého pobytu v Jemenu, tedy svého původního bydliště, která seriózně odpovídá podkladům, které žalovaný sám shromáždil. Vypovídá o velmi neutěšené situaci v místních orgánech státu, o tom, že většinu sporů vedou kmeny mezi sebou bez jejich pomoci a zásahu, přesto žádala rodina soud o vyřešení problému. Jeho výsledek ovšem nebyl druhou stranou respektován a došlo k přímému střetu. To, že byly zabity osoby z druhého kmene a bratr žalobce nakonec vedlo k tomu, že druhý kmen se chtěl pomstít vyvážením počtu zemřelých, což nijak podkladové zprávy nevyklučují. Na podporu svých tvrzení žalobce předložil dokumenty,

uvedené na str. 4 rozhodnutí žalovaného. Poté žalovaný neshledal naplnění podmínek § 12 písm. a) zákona o azylu s tím, že žalobce nebyl nijak politicky aktivní, podmínky ust. § 12 písm. b) pak nebyly shledány poté, co žalovaný tuto skutečnost odůvodňuje na str. 6 a 7 svého rozhodnutí. Správní orgán ovšem uvádí, že v případě žalobce nebylo shledáno pronásledování, přestože byla žalobci dána možnost znovu se vyjádřit. Zpochybňuje, že kmen Al-Satihy mohl disponovat vlivem, o němž žalobce hovořil, ovšem tuto úvahu vůbec nijak nezdůvodnil. Současně správní orgán ve svém odůvodnění kombinuje odkaz na to, že kmen žalobce se obrátil k soudu a že výsledek byl pro rodinu žalobce příznivý, též že kmen žalobce měl v soud důvěru, záležitost byla také vyšetřována policií, s tím, že není prokázáno, že zneprátený kmen neměl vliv na policejní orgány, když žalobci byly vydány cestovní doklady a žádné nestandardní kroky policie vůči jeho osobě nebyly zaznamenány. Žalovaný uvedl, že žalobce nebyl vyhledán nikým ze znepráteného kmene a nehovořil o žádném bezprostředním ohrožení svého života. Dále žalovaný připouští, že vyšetřování krevní msty je v Jemenu často obtížné a pouhá výhrůžka nebývá vyšetřována vůbec. Soudu v této věci zcela chybí logické uspořádání odůvodnění, k němuž žalovaný dospěl.

Soud znovu důrazně poukazuje na skutečnost, kdy v prvním pohovoru dne 29. 1. 2010 k dotazům správního orgánu žalobce mj. vypověděl, že se při rozporech o sporný pozemek rodina žalobce obrátila na soud, poté se pokoušela s druhým kmenem domluvit, ti však domluvu odmítali. Pokoušel se o to i jejich šejch, nabízel peníze, po přestřelce ale již domluva nebyla možná. Kmen odmítl i zapomenout na krevní mstu. Kmen by jistě uplatil policii, je bohatý, proto žalobce již věc neřešil pomocí policie. I kdyby ho zadrželi, museli by ho posléze propustit a nepřátelé by ho zabili. V průběhu pohovoru dne 9. 2. 2010 žalobce uvedl, opět k dotazům žalovaného, jména kmenů, vesnice, šejchů kmenů a některých funkcionářů, názvy dalších blízkých kmenů, hovořil o tom, že k soudu dal spor jeho bratr, první spor dopadl příznivě pro rodinu žalobce, protistrana dala odvolání, soudní řízení však bylo zastaveno, neboť bratr žalobce a protivníci z druhé strany při přestřelce zemřeli. Všichni účastníci zmizeli, proto soud řízení zastavil. Dále žalobce popsal svá studia. Uvedl, že do Saúdské Arábie za bratrem nejel, neboť by tam nedostal občanství a nemohl by se oženit. Dne 2. 3. 2011 žalobce k dotazům žalovaného uvedl, že kmen Al-Satihy ho chtěl zabít, neboť chtěl pomstít své mrtvé, problémy se vždy řešily mezi kmeny, neboť úřady nefungují dostatečně, krevní msta je vyrovnána, když zemře stejný počet lidí na každé straně. Dále žalobce podrobně popsal, jak a proč došlo k přestřelce, popsal, že existuje velká korupce, měl velký strach o život, oni si mysleli, že utekl do Saúdské Arábie, ale on se ukrýval v Sanná, u manžela sestřenice, kam utekl po zabíjení. Asi dva měsíce po zabíjení byli někteří lidé, na které bylo podezření, zadrženi, po 2 měsících byli propuštěni, začala jednání o smír, ale zkrachovala. Žalobce v Sanná vůbec nevycházela na ulici, pouze odjel do města Ibb za pasem. Soud zcela postrádá jakýkoliv dotaz správního orgánu na tu skutečnost, jak se žalobce zcela konkrétně dozvěděl o tom, že mu hrozí případné zabítí ze strany znepráteného kmene, zda takovou skutečnost pouze dovodil ze všech okolností věci a zvykového práva, či mu byla jakkoliv sdělena, a soud doplňuje, že žalobci rozhodně nelze vyčítat, že přímo tuto skutečnost v průběhu správních řízení neobjasnili sám, když správní orgán nikdy takový dotaz, ač provedl s žalobcem řadu pohovorů, neučinil. Protože rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2011 bylo rozsudkem krajského soudu zrušeno, a soud uložil žalovanému další doplnění dokazování, na první rozhodnutí ve věci nelze odkázat. Správní orgán však žádné cílené konkrétní dotazy k objasnění dle něho uváděných sporných skutečností žalobci v průběhu dalších dvou let nepoložil, přesto v dalším, nyní přezkoumávaném rozhodnutí, opětovně uzavřel, že se o namítané pronásledování ze strany soukromých osob za podmínek, kdy stát není zcela schopen poskytnout žalobci adekvátní pomoc, nejedná, aniž by jakkoliv reagoval na výtky rušícího rozsudku soudu. Soud i nadále považuje výpověď žalobce za vcelku konzistentní,

věřohodnou v tom smyslu, že jím uváděné skutečnosti nebyly nijak zpochybněny a on svá tvrzení podpořil důkazy, které správní orgán přijal. Je pravdou, že soudy řešily spor kmenů o pozemek, policie šetřila okolnosti přestřelky, poskytnutí účinné pomoci státních orgánů při případné realizaci výhrůžek krevní msty a jejím provedení však je nutné, dle přesvědčení soudu, hodnotit právě jak z výpovědi žalobce, tak zejména ze shromážděných podkladů, a tyto hovoří vcelku jasně o tom, že na tomto poli je ještě stále pomoc orgánů prakticky neúčinná. Je tak, dle přesvědčení soudu, potřebné hodnotit nejen skutečnosti, hovořící v neprospěch žalobce, ale též skutečnosti, které podklady obsahují a které hovoří v jeho prospěch. Žalobce vůbec nevedl, že po přestřelce pobýval v místě incidentu, jak žalovaný uvádí na str. 7 svého rozhodnutí, naopak, jak soud výše uvádí z průběhu pohovorů, uvedl, že utekl do Sanná, kde vůbec z obav o život nevycházel, měl z toho deprese a po čase se rozhodl zem původu opustit. K přímému ohrožení osoby žalobce jistě v tomto úkrytu, o němž kmen Al-Satihy neměl povědomost, nemohlo dojít. Argumentace přestěhování do města Sanná, kde žalobce nevycházel, je v souvislosti s argumentací možného přesídlení, s ohledem na rozhodnutí NSS, např. 4 Azs 99/2007 z 24. 1. 2008, ale i další, týkající se této problematiky, jak i výše uvedena, nepříhodná. Soud dále konstatuje, že na str. 121 – 127 se ve správním spisu nachází výše cit. podání zástupkyně žalobce, v němž poukazuje na skutkové shrnutí věci, dále pak rozebírá právní názor o možném pronásledování žalobce na základě ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, a to jako osoby, důvodně se obávající pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, a to jako příslušníka rodiny – kmene, ocitnuvší se pod hrozbou krevní msty a odkazuje na definici sociální skupiny s poukazem na tuto, jako otevřenou kategorii, sloužící k poskytnutí ochrany i z jiných důvodů, než které byly prvotně koncipovány v době přijímání Úmluvy o právním postavení uprchlíků v r. 1951, z níž je pojem převzat. Rovněž pak poukazuje na vymezení tohoto pojmu Nejvyšším správním soudem a na úvahu Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, který ve své analýze z r. 2001 přímo uvádí, že rodina je přijatelnou podskupinou kategorie sociální skupiny. Tento problém pak podrobně rozvádí i s odkazem na Příručku UNHCR a její bod 65, kde se mj. opírá o závěr, že tam, kde místní obyvatelstvo páchá závažné diskriminační či jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je úřady vědomě tolerují, odmítají, či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu. O schopnosti zajištění účinné ochrany před následky krevní msty v Jemenu podklady, shromážděné žalovaným, hovoří a soud je přesvědčen, že žalovaný tomuto rozboru, včetně seriózní argumentace k citovanému materiálu zástupkyně žalobce, musí ve svém rozhodnutí věnovat podstatně širší a detailnější prostor. S argumentací tohoto materiálu se žalovaný vůbec nevypořádal, žalobní námitku o porušení ust. § 50 a § 68 správního řádu tak soud připouští jako zcela důvodnou. Soud dále zcela postrádá v napadeném rozhodnutí žalovaného zhodnocení důkazu, předloženého žalobcem, a to vyjádření šejcha vesnice Mudiriet al-Shar, opatřeného podpisem a razítkem, kde ve jménu Boha slitovného se vyjadřuje o pronásledování žalobce kmenem Al-Satihy a nemožnosti pomoci vlády. Soud je dále přesvědčen, že nové rozhodnutí žalovaného musí řádně akceptovat všechny námitky žalobce, musí na tyto argumentačně reagovat a musí se vypořádat s jednotlivými odkazy na podkladové zprávy, které žaloba připomíná a které svědčí žalobcem uvedeným skutečností, tedy o odkazech na beztrestnost určitých jevů v Jemenu, na adekvátnost možného poskytnutí ochrany žalobci, na vyhodnocení možného ohrožení žalobce jako příslušníka určité sociální skupiny, na reálnost skutečného možného přesídlení v rámci země.

Žalobce soudu předložil materiál MZV ČR ze dne 27. 3. 2015, v němž ministerstvo varuje české občany před cestami do Jemenské republiky a vyzývá k urychlenému opuštění této země, mezinárodní vojenská intervence vyhrotila tamní bezpečnostní situaci a lze ji hodnotit jako rizikovou na celém území Jemenu. Materiál popisuje vážné zhoršení bezpečnosti

situace v zemi od léta 2014 poté, co stoupenci severojemenských šíitských kmenů Hutsiů obsadili hlavní město Sanáa a postupně i další území Jemenu, eskalace konfliktu donutila nejvyšší představitele země opustit hlavní město. Situaci komplikuje i působení Al Kájdý Arabského poloostrova, 26. 3. 2015 došlo k zahájení mezinárodní vojenské intervence v zemi, která situaci dále vyhrotila. Další materiál serveru Lidovky.cz hovoří dne 23. 3. 2015 rovněž o nepřehledné bezpečnostní situaci v zemi a o bojích šíitů s místními kmeny. Soud si je vědom, že v době rozhodování žalovaného byla situace v zemi původu žalobce jiná, než v době současné, tedy v době rozhodování věci soudem. Správnímu orgánu tak rozhodně nemohly být známy skutečnosti o současné velmi zhoršené bezpečnostní situaci v Jemenu. V novém řízení je ovšem nutné vyjádřit se nejen k možné vážné újmě, která by mohla žalobci hrozit s ohledem na skutečnosti, o nichž hovořil ve výše uvedených souvislostech, tedy, jak naznačil dříve krajský soud ve svém rozhodnutí ze dne 27. 9. 2012, ale i v nových podmínkách vážného zhoršení bezpečnostní situace v zemi původu, která je deklarována výše cit. materiály, předloženými žalobcem, ale i obecně známa z dalších zpráv a aktuálních podkladů.

Z výše uvedených skutečností je patrné, že soud dospěl po projednání a přezkoumání věci k závěru, že správní orgán dosud v dané věci nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky, uvedenými v ust. § 2 správního řádu, došlo tedy k namítanému porušení § 3 tohoto předpisu. Nastala tak situace, předvídaná ust. § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s. a soudu nezbylo, než pro popsané vady řízení rozhodnutí žalovaného, napadené žalobou, zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Dle odst. 5 tohoto ustanovení je pak žalovaný vázán právním názorem soudu, výše vyjádřeným.

V souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud přiznal ve věci úspěšnému žalobci náhradu nezbytných nákladů řízení, a to jízdné žalobce a jeho zástupkyně k jednání soudu a zpět v celkové ceně 400,- Kč dle vyúčtování, dále pak náklady poštovního v částce 30,- Kč. Žalobcem účtovaný nocleh v Hradci Králové částkou 500,- Kč nebyl doložen, ostatně soud jednal ve věci v 10,00 hodin dopoledne, tedy v čase, v němž bylo možno žalobci dobře dojet k jednání soudu jak z adresy evidovaného pobytu v Kostelci nad Orlicí, tak z adresy, označené jako doručovací. Účtovaná částka noclehu tak přiznána nebyla.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 20. dubna 2015

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně